

Emlékkeresztet avattak Kicsinden

Wednesday, 15 February 2012

Az egykori Árpád-kori csaták helyszínein, a kicsindi Garam parton került felállításra az a tölgy mint kőterem emlékkereszt, melyet Ács Ferenc hadnagy, a Szent László Hadosztály egykori katonája tiszteletére emeltek a március 27-én. Azon a napon, amikor Ács hadnagy 67 évvel ezelőtt életét vesztette ezen a helyen.

Csatay Lajos honvédelmi miniszter 1944. október 12-i rendeletével állította fel az önkéntes elhadosztályt, amit Szent László néveztek el. Tényleges szervezése viszont csak október 17-én kezdődött meg. Hadosztályparancsnoknak Székely Zoltán vezérőrnagyot, vezérkari főnöknek Lajos Árpád vezérkari őrnagyot nevezte ki. A hadosztály első egyben legnevezetesebb együttes alkalmazásaira 1944. XII. 19. és XII. 27. között került sor az Ipoly és Garam közötti harcokban. Az alakulat éppen ebben a korszakban szenvedte el legjelentősebb veszteségeit is. December 27-e volt a végzetes nap, amikor hősiesen ellenállásukat a tölgy emlékkővel megemlékeztek a hadosztály itt harcoló alakulata nagy részben felmorzsolódtak. Az orosz hadifogság elkerülése érdekében kénytelenek voltak a jeges Garamnak, hogy azon átkelve megpróbálják életüket menteni, és a csatásorba álljanak. Többben is voltak, akik a folyó kacsaringás miatt háromszor mentek neki, hogy átjussanak a túlpartra. A kicsindi parton levették, és a szűz, ruha nélkül kelt át a Garamon a hadosztály repülői a levegőben. A hadosztály 70 katonája pályai Győző vezetésével. A legelsőként a kicsindi malom ajtajánál egy tutajt eszközt készítettek, arra felrakták a ruhát és a fegyvereket, majd bele kapaszkodva keltek át a folyóra. És ekkor történt a tragédia, melyről Dr. Farkas Jenő egykori bajtárs beszélt Kicsinden, az emlékmű avatásán. Emlékeztet a szörnyű eseményt, miszerint a székely mészárosok Ács Ferenc hadnagyot, amint állt a malom ajtaján, felállították, nyakában góppisztollyal. Elmondása szerint az átkelés közben a nagy sodrásban megbillent, a hadnagy ekkor beleesett a jeges vízbe és azonnal elmerült. Holtestét később a kicsindiek találták meg a víz szélén felakadva, zobbony zsebében a katonakönyvvel. A helyiek ennek alapján ártottak a család, és a mártírakkal eltemették a Garam partján a folyó mellett egy katona ugyancsak a vízbe került. A Garamot átjáró székely felkapkodva ruhát és fegyvert rohant egyenest a hidgyarmat irányába, ahol székely fogadtatóban volt részük. Viszont a hidgyarmati meleg szél ellenére sem jött ki hang a torkukon, csak valamiféle rekedt krákogás. A győri orvosi ellátás ellenére a fiatal legény pár nap alatt felépült. Hogy milyennek tiszteletre méltó megbecsülést és áldást a Szent László Hadosztály egykori katonája, bizonyítja az egyre szaporodó emlékművek sora vidékünkön. A december 27-én felállított emlékkereszt Zsák László kezdeményezésére állt fel a helyi önkormányzat is felkarolt Pásztor Rita polgármester asszony vezetésével. A keresztet Farkas Zoltán, helyi plébános szentelte fel a bori mise keretében. Az eseményen jelen volt Ács Ferenc unokája is, aki meghatárodva emlékezett a 67 évvel ezelőtti szörnyű eseményekre, tragikus sorsú desapjára. A kereszt helyén adja tudtul az egykori nagy csaták színhelyén járónak, hogy: Ács Ferenc hadnagy emlékére, aki a Szent László Hadosztály katonájaként hősiesen halt Kicsinden 1944. 12. 27-én.

Juhász Gyula